

Aan de voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	BVE/KenO/2002/10040		15 april 2002
Onderwerp	Doorkiesnummer		
Tweede Voortgangsrapportage voortijdig schoolverlaten			

Inleiding

In deze tweede voortgangsrapportage over de uitvoering van het Plan van aanpak Voortijdig schoolverlaten (Kamerstukken II, 1998-1999, 26695, nr. 2) wordt een beeld geschetst van de ontwikkeling van het voortijdig schoolverlaten in het jaar 2001. Om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan, zijn er twee middelenstromen. De eerste (ruim € 21 mln) loopt via de (BZK/GSI-) Regeling Sociale integratie en veiligheid en maakt deel uit van het Grote stedenbeleid van het kabinet. Over de voortgang van het Grote stedenbeleid is gerapporteerd in de 'Tussenstand', die de minister van Grote Steden- en Integratiebeleid op 4 maart 2002 aan de Tweede Kamer heeft aangeboden (Kamerstukken II, 2001-2002, 21062, nr. 104). Zoals bekend vindt de eindverantwoording van de inzet die de G-25 in dit kader plegen plaats in 2005. De tweede geldstroom betreft een specifieke uitkering van OCenW aan de contactgemeenten van 39 regio's met een Regionale Meld- en Coördinatie (RMC-)functie voortijdig schoolverlaten. Hierbij gaat het om ongeveer € 10 mln.

Zoals in de eerste voortgangsrapportage (Kamerstukken II, 2000-2001, 22994, nr. 13) is aangegeven, wordt consequent verslag gedaan op basis van gegevens die uit de jaarlijkse RMC-effectrapportages worden verkregen. Deze gegevens zijn landelijk dekkend en hebben ook betrekking op de G-25. In opdracht van OCenW zijn bedoelde gegevens door ITS/Sardes verwerkt in twee rapportages, die ik u hierbij aanbied. Het gaat om:

1. de integrale RMC Analyse 2001;
2. de aanvullende Dieptestudie voortijdig schoolverlaten 2001.

Tevens worden u hierbij enkele andere onderzoeksresultaten op het gebied van voortijdig schoolverlaten aangeboden.

Het betreft de resultaten van:

3. een *quick scan* 'sluitende registratie' bij RMC-functies (ITS/Sardes);
4. een haalbaarheidsstudie naar de instelling van een 'kwaliteitsprijs voortijdig schoolverlaten', voortgekomen uit het MDW-deelproject

Voortijdig schoolverlaten (SCO Kohnstamm Instituut);

5. 'Nieuwe kansen', een inventarisatie van projecten voor allochtone schoolverlaters om alsnog een startkwalificatie te halen (Regioplan, in opdracht van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid).

In de bijlage 'Onderzoeksresultaten en context' die bij deze brief behoort, worden de bevindingen samengevat en ga ik in op de conclusies die ik hieraan verbind. Tevens wordt hierin aandacht besteed aan recente ontwikkelingen in de regelgeving en nog lopend onderzoek. De hierboven genoemde rapporten zijn tevens te vinden op de internetsite www.voortijdigschoolverlaten.nl.

Deze brief beperkt zich tot de hoofdlijnen: hoe ontwikkelt zich het voortijdig schoolverlaten en wat is het perspectief tot 2010?

Opgemerkt zij nog dat deze voortgangsrapportage de Kamer enkele maanden later bereikt dan toegezegd. Daarvoor zijn twee verklaringen:

- enerzijds heeft de inwerkingtreding van de RMC-Wet langer op zich laten wachten dan was voorzien (tot 21 december 2001), terwijl mijn bedoeling was hierover en over de totstandkoming van nadere regelgeving (Besluit RMC, Uitvoeringsregeling) kort te rapporteren;
- anderzijds vond ik het bij nader inzien weinig zinvol om - zoals vorig jaar - eind december met alleen kwantitatieve gegevens uit de RMC-effectrapportages te komen, als deze al in maart gevolgd worden door een volledige (meer beschouwende en ook meer kwalitatieve) RMC Analyse.

Ook in de komende jaren zal de Kamer in het voorjaar één complete voortgangsrapportage ontvangen die het mogelijk maakt het kabinetsbeleid om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan, als een samenhangend geheel te bespreken.

Hoofdlijnen

Algemene conclusie is dat het steeds beter gaat met de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Regio's hebben hun netwerk van regionale partijen vrij compleet, krijgen steeds meer voortijdige schoolverlaters in beeld en slagen meer in succesvolle herplaatsingen van diverse groepen voortijdige schoolverlaters.

De wettelijke verankering van de RMC-functie en de structurele beschikbaarheid van middelen die daarbij hoort, leiden tot een toenemende aandacht in het gemeentelijke beleid die essentieel is voor een goede uitvoering van de werkzaamheden.

Alle gemeenten in Nederland participeren in een van de RMC-regio's. In het gemeentelijk beleid is gewerkt aan een verdere intensivering van de samenwerking in regionaal verband en aan versterking van de banden met justitie en jeugdzorg. Ook de regionalisering van de leerplichtfunctie wordt ervaren als een belangrijke succesfactor bij de aanpak van het voortijdig schoolverlaten.

Toch blijft er nog genoeg te wensen over. Op het gebied van de registratie bij de RMC-functie en ten aanzien van trajecten voor voortijdige schoolverlaters zijn nog diverse verbeteringen te boeken. In de praktijk is men vaak nog niet in staat om een 100% sluitende melding en registratie van voortijdige schoolverlaters te realiseren. Onder meer de extra RMC-middelen die sinds 2001 beschikbaar worden gesteld, de aanschaf van nieuwe of verbeterde *software*, goede afspraken met scholen en afspraken met arbeidsvoorziening worden gezien als gunstige randvoorwaarden bij het tot stand brengen van een goede meld- en registratiepraktijk. Nieuwe ontwikkelingen in de trajectbegeleiding van voortijdige schoolverlaters hebben vooral te maken met de wijze waarop de trajectbegeleiding wordt georganiseerd. De organisatie ervan krijgt steeds meer een duidelijk gezicht in de vorm van één loket, aparte teams en verbeterde convenanten.

Het aantal gemelde en geregistreerde voortijdige schoolverlaters is in 2001

toegenomen. Schommelde dit aantal sinds 1998 rond de 40.000, in 2001 betreft het 47.059 leerlingen. De groep prioritaire voortijdig schoolverlaters - zonder mavo- of vmbo-diploma - is iets meer dan evenredig verantwoordelijk voor de geconstateerde stijging. Het afgelopen jaar liep hun aantal op van 12.327 naar 16.420 (dat is 31 respectievelijk 35 procent van het totaal). Herplaatsingen onder deze groep lijken enigszins achter te blijven, als de opvallend hoge score in 2000 (8334, tegen 7410 in 2001) als uitgangspunt wordt genomen.

Over de hele linie beschouwd, lukt het evenwel steeds beter voortijdige schoolverlaters te herplaatsen in het onderwijs of te begeleiden naar (een combinatie van onderwijs en) werk. Als gevolg van verbeteringen in melding en registratie bij de RMC-functies kan het aantal geregistreerde voortijdige schoolverlaters in de komende jaren niettemin nog enigszins oplopen. Een sluitend systeem van melding en registratie is een voorwaarde voor succes van het gevoerde beleid, dat er immers op gericht moet zijn de hele populatie voortijdige schoolverlaters in beeld te brengen om vervolgens voor een zo groot mogelijk deel daarvan een succesvolle herplaatsing te realiseren.

De toename van het aantal geregistreerde vsv-ers leidt ertoe dat, als wordt uitgegaan van door Sardes enigszins gecorrigeerde gegevens uit de RMC-effectrapportages over 1999 - die we kunnen beschouwen als nulmeting - in 2001 voor het eerst het 'netto' aantal voortijdige schoolverlaters (na aftrek van herplaatsingen) niet is gedaald, maar gestegen. Dat blijkt ook uit onderstaand overzicht.

Tabel Aantal aangemelde voortijdige schoolverlaters (VSV'ers) bij RMC-functies

	1999	2000	2001
Aantal aangemelde VSV'ers (x 1.000)	39,4	39,9	47,1
Aantal herplaatste VSV'ers (x 1.000)	16,2	18,1	22,4
Netto uitval (x 1.000)	23,2	21,8	24,7

Bron: RMC-rapportages 1999, 2000, 2001; Sardes analyses 2000, 2001

Deze cijfers leiden als vanzelf tot de vraag wat op de middellange en de lange termijn het perspectief is voor het beleid om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. De doelstelling van dit beleid is in de afgelopen jaren aanzienlijk bijgesteld. In het Plan van aanpak (1999) ging het nog om 'een substantiële reductie' van het aantal voortijdige schoolverlaters. Zoals bekend is deze doelstelling al in 2000, tijdens de Europese Top in Lissabon, aangescherpt tot een vermindering met 50 procent in 2010, te bereiken via een vermindering met 30 procent in 2006 (Landelijk Beleidskader Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid). Hoopgevend is dat het totale aantal herplaatste voortijdige schoolverlaters een continu stijgende lijn vertoont naar 22.368 (48% van het totaal) in 2001. Dat biedt naar mijn oordeel uitzicht op het realiseren van de ambitieuze doelstelling van het voortijdig schoolverlatenbeleid.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(drs. L.M.L.H.A. Hermans)

Onderzoeksresultaten en context (bijlage)

RMC Analyse 2001

In het bijgevoegde rapport wordt de stand van zaken in de 39 RMC-regio's beschreven en wordt een overzicht gegeven van de successen en de resterende knelpunten. De belangrijkste bevindingen en mijn commentaar treft u aan in de brief.

Aanvullende Dieptestudie voortijdig schoolverlaten

De RMC-effectrapportages bieden het antwoord op veel vragen, maar kennen ook hun beperkingen. De dieptestudie 2001, die u hierbij wordt aangeboden, verschaft een dieper inzicht in de cijfers uit de RMC-effectrapportages. Daartoe is een aantal RMC-contactgemeenten die hun administratie bovengemiddeld op orde hebben gebracht, nader bevraagd. Verheugend is te constateren, dat inmiddels de gegevens van 26 (sub-)regio's konden worden gebruikt, waar vorig jaar nog moest worden volstaan met een tiental.

De inwerkingtreding van de RMC-Wet zal binnenkort leiden tot een nieuwe Uitvoeringsregeling RMC. Mogelijk heeft dit op termijn gevolgen voor de dieptestudie. In (het formulier bij) deze Uitvoeringsregeling worden namelijk meer vragen naar kwantitatieve informatie opgenomen. Kwalitatieve vragen, bijvoorbeeld naar de aard van de problematiek die tot het voortijdig schoolverlaten heeft geleid, blijven hierin achterwege. Het antwoord op dergelijke vragen is moeilijk in een geautomatiseerd systeem op te nemen, veelal zou dit op basis van de persoonsdossiers met de hand ingevoerd moeten worden.

Een en ander kan ertoe leiden dat de frequentie waarin een aanvullende dieptestudie wordt verricht wordt verlaagd, waarbij het accent op de kwalitatieve aspecten komt te liggen.

Voor de steekproef over 2001 is gebruik gemaakt van gegevens over ruim 14.000 van de 47.059 geregistreeerde voortijdige schoolverlaters. De uitkomst kan als volgt worden samengevat:

- Voortijdig schoolverlaten is nauwelijks seksespecifiek. Er zijn iets meer jongens dan meisjes voortijdig schoolverlater.
- In de leeftijd tussen de 16 en 19 jaar komen de meeste voortijdige schoolverlaters voor met een piek op 17-jarige leeftijd. Van de 10.576 voortijdige schoolverlaters van wie de leeftijd bekend is, is 7% jonger dan 14 jaar, 9% is 14 of 15 jaar, 26% is 16 of 17 jaar, 21% is 18 of 19 jaar, 15% is 20 of 21 jaar en 11% is 22 of 23 jaar.
- Van de 10.509 voortijdige schoolverlaters, wier etniciteit bekend is, is 24% allochtoon.
- 90% van de voortijdige schoolverlaters wordt aangemeld door de onderwijsinstelling of door de leerplichtambtenaar, Centra voor Werk en Inkomen (CWI) dragen 9% bij.
- Het merendeel van de voortijdige schoolverlaters in het voortgezet onderwijs is afkomstig uit vbo, vmbo en mavo. Leerlingen zijn daar vijf maal vaker voortijdig schoolverlater dan in havo of vwo.
- In de meer gespecificeerde opgaven blijkt dat in het middelbaar beroepsonderwijs bijna twee maal zoveel voortijdige schoolverlaters afkomstig zijn uit de beroepsopleidende leerweg (niveau 1-2) als uit de beroepsbegeleidende leerweg (niveau 1-2). 13% van de voortijdige schoolverlaters in bol/bbl komt uit niveau 3-4.
- Als voortijdige schoolverlaters een diploma hebben, is dit vooral een vbo- of mavo-diploma. 14% heeft een afgeronde opleiding in bol-bbl niveau 1.
- RMC-functies verzamelen nauwelijks informatie over speciale kenmerken van voortijdige schoolverlaters. Voor zover dit wel gebeurd is, gaat het

vooral om fase 3,4 jongeren bij de Centra voor Werk en Inkomen (CWI).

- Bij ruim 2000 voortijdige schoolverlaters is vastgesteld dat er sprake is van een herhaling.
- Als de voortijdige schoolverlaters in regulier onderwijs worden herplaatst, gaat het in 70% van de gevallen om bol/bbl of educatietrajecten. Van de voortijdige schoolverlaters die worden herplaatst richting arbeidsmarkt komt 30% op een leer/werktraject, 47% wordt rechtstreeks toegeleid naar de arbeidsmarkt en 22% wordt doorgeleid naar een WIW-plaats.
- In het merendeel van de gevallen (73%) is een herplaatsingstraject succesvol.

Deze resultaten geven mij aanleiding tot enkele kanttekeningen:

1. Registratie naar etnische herkomst vindt nog niet in alle regio's plaats (dat gaat met de nieuwe Uitvoeringsregeling RMC veranderen) en in het algemeen is de vraag tot welke generatie etniciteit moet worden geregistreerd. Toch lijkt de veel gehoorde opvatting dat de meerderheid van de voortijdige schoolverlaters allochtoon is, niet juist te zijn.
2. De klacht dat de regelgeving van SZW en OCenW (ten aanzien van CWI respectievelijk RMC-functie) niet goed op elkaar aansluit, vertaalt zich niet in het ontbreken van verwijzingen van CWI naar RMC-functie. Nu hierover de eerste cijfers bekend zijn, is duidelijk dat inmiddels in de gemeentelijke praktijk de bemiddeling naar werk (CWI) niet los wordt gezien van de bemiddeling naar onderwijs en/of werk gericht op het behalen van een startkwalificatie (RMC-functie). Dat beschouwt het kabinet als een positieve ontwikkeling, want het is de bedoeling geweest voor doelgroepen die elkaar in de leeftijd tot 23 jaar overlappen, benaderingen te realiseren die zoveel mogelijk complementair zijn. In de landelijke conferentie van RMC-coördinatoren over de inwerkingtreding van de RMC-Wet en hiervan afgeleide regelgeving, die dit jaar plaatsvindt, zal aandacht worden geschonken aan de gewenste afstemming. Ook in de toelichting op de Uitvoeringsregeling RMC zal hiervoor aandacht worden gevraagd.
3. Het gegeven dat maar liefst 70 % van de voortijdige schoolverlaters die worden herplaatst in regulier onderwijs, instroomt in het middelbaar beroepsonderwijs (bol/bbl) of de volwasseneneducatie, geeft aan dat een zware wissel wordt getrokken op de bve-sector. Eens te meer wordt het belang van regionale opleidingscentra onderstreept als het gaat om de opvang van risicjongeren.

Quick scan 'sluitende registratie'

Aan de hand van een aantal casussen zijn bouwstenen voor een sluitende registratie en aanbevelingen uit de praktijk geïnventariseerd, waarmee RMC-functies hun voordeel kunnen doen. De bouwstenen en vooral de aanbevelingen zijn kernachtig verwoord. Zij kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het tot stand brengen van een goede meld- en registratiepraktijk. Ook daarom ontvangen de RMC-coördinatoren een afschrift van deze brief met bijlagen.

Haalbaarheidsstudie 'Kwaliteitsprijs voortijdig schoolverlaten'

Eén van de aanbevelingen van het project Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit (MDW) naar de problematiek van het voortijdig schoolverlaten (zie 'Alle wegen leiden uiteindelijk naar een startkwalificatie'. Rapport van de MDW-Werkgroep Voortijdig schoolverlaten. Kamerstukken II, 1999-2000, 24 036, nr. 164) was inzichtelijk te maken hoe mensen of instanties functioneren ten opzichte van anderen: 'Een minder goede waardering op ranglijsten blijkt in de praktijk vaak een prikkel om gedrag te verbeteren. Een goede waardering is vaak een *incentive* om die positie te behouden'. De werkgroep stelde twee onderwerpen voor waarop het

concept van *ranking* zou kunnen worden toegepast:

1. Resultaten ten aanzien van verantwoordelijkheid: een top 5 van gemeenten die de beste invulling geven aan hun eindverantwoordelijkheid op het gebied van voortijdige schoolverlaters, alsmede een top 5 van gemeenten die daar de minste invulling aan geven.
2. Schoolklimaat: een dergelijke top 5 werd ook verlangd van scholen in relatie tot de prestaties die zij leveren op het gebied van maatregelen ter verbetering van het schoolklimaat.

Volgend op de kabinetsreactie is in het implementatieplan MDW/VSV (Kamerstukken II, 2000-2001, 24 036, nr. 184) naast een rangordening ook de mogelijkheid van een kwaliteitsprijs geïntroduceerd.

Bijgevoegde 'Eindnotitie haalbaarheidsstudie Kwaliteitsprijs voortijdig schoolverlaten voor gemeenten en voor scholen' bevat de resultaten van een verkenning naar de haalbaarheid van het instellen van een dergelijke prijs voor het tegengaan van voortijdig schoolverlaten. De achterliggende gegevens zijn desgewenst te vinden op de site www.voortijdigschoolverlaten.nl van OCenW. Centrale vraag was of en hoe het instellen en toekennen van een (kwaliteits-) prijs op een verantwoorde wijze kan geschieden en een stimulerende bijdrage kan leveren - naast het al bestaande instrumentarium - aan het voorkomen/tegengaan van voortijdig schoolverlaten. Opdracht was een onderbouwd advies op te stellen over het openbaar maken van een rangorde en meer in het bijzonder de instelling van een prijs voor scholen/instellingen enerzijds en gemeenten anderzijds. Daartoe is door het SCO Kohnstamm instituut gewerkt volgens de Delphi-methode met een scholenpanel en een gemeentepanel.

De idee van een *ranking*, zeker als het gaat om het rangordenen van slechtst presterenden, blijkt nauwelijks steun te krijgen. De huidige meld- en registratiepraktijk is bovendien nog niet zodanig op orde, dat een 'top 5' is samen te stellen die recht doet aan de inspanningen van alle betrokken partijen. Ten aanzien van het instellen van een kwaliteitsprijs zijn de uitkomsten voor het gemeentepanel eenduidiger dan die aan de scholenkant. In het gemeentepanel zijn er meer stemmen voor het instellen van een prijs, ziet men een duidelijker meerwaarde en hecht men ook los van een prijs aan het breder bekend maken van *good practices*. Bij de instelling van een prijs voor scholen is dat minder het geval. Ook de mensen die vóór de instelling van een prijs zijn, noemen bedenkingen. Succesvolle preventie van voortijdig schoolverlaten is natuurlijk ook moeilijker aantoonbaar dan het succes van maatregelen in de curatieve sfeer, zoals goede trajectbegeleiding bij herplaatsing. Ook het feit dat er al zo'n twintig onderwijsprijzen bestaan, heeft bij leden van het scholenpanel een rol gespeeld. Overigens blijken ook leden van het gemeentepanel zeer uiteenlopende beelden te hebben bij de instelling van een prijs. Terecht merken de onderzoekers mijns inziens dan ook op dat de onderzoeksresultaten enigszins gerelativeerd moeten worden. Een prijs is 'natuurlijk altijd leuk' en zal vanuit dat perspectief ook overwegend positieve reacties oproepen. Naar hun mening kan niet verwacht worden van het instellen van een prijs dat er *omwille van die prijs* plots forse resultaten geboekt zullen worden. In dat opzicht zijn motivatie en kennis om tot een werkzame aanpak te komen belangrijker, zoals de deelnemers aan beide panels hebben aangegeven en ook is gebleken uit diverse inventarisaties van goede praktijkvoorbeelden (bijvoorbeeld in de *Almanak Voortijdig schoolverlaten 2001* van Sardes).

Na overleg met de VNG en consultaties in het onderwijsveld, ben ik tot de conclusie gekomen dat het beter is voorlopig af te zien van de instelling van een kwaliteitsprijs, óók van de instelling van een kwaliteitsprijs

alleen voor gemeenten. Ook gemeenten kennen inmiddels een groeiend aantal prijzen ('de groenste' enz. gemeente van Nederland). Als de aandacht voor de RMC-functie op termijn onverhoopt zou inzakken, zou de publiciteit die met een prijs gepaard gaat reden kunnen zijn om dit standpunt opnieuw te overwegen. Zolang aan een aantal belangrijke randvoorwaarden ten aanzien van de inrichting van de RMC-functie nog niet geheel is voldaan, wil ik prioriteit geven aan de verbetering daarvan. Als bedoelde verbetering eenmaal een feit is, kan de jaarlijkse analyse van de RMC-effectrapportages gepaard gaan met de samenstelling van een 'top 5' van goed presterende contactgemeenten waarmee invulling wordt gegeven aan de idee van ranking afkomstig uit het MDW-project voortijdig schoolverlaten.

'Nieuwe kansen'

In de kabinetsnota Arbeidsmarktbeleid voor etnische minderheden- plan van aanpak 2000-2003 (Kamerstukken II, 1999-2000, 27 223) is aangekondigd dat het kabinet de verschillende *good practices* die zijn ontwikkeld om het voortijdig schoolverlaten van allochtone jongeren te bestrijden, zou bestuderen en verder verspreiden. In dit verband is aan Regioplan Onderzoek Advies en Informatie de opdracht verstrekt een onderzoek uit te voeren om de projecten in kaart te brengen die specifiek zijn gericht op het alsnog behalen van een startkwalificatie door allochtone voortijdige schoolverlaters. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft mij gevraagd u het eindresultaat van deze inventarisatie aan te bieden.

Het merendeel van de projecten die in het onderzoek zijn betrokken, richt zich niet exclusief op het behalen van een startkwalificatie door allochtone voortijdige schoolverlaters, maar beoogt een sluitende aanpak te garanderen voor de gehele (autochtone en allochtone) groep voortijdige schoolverlaters.

Niettemin heeft mijn ministerie besloten etniciteit op te nemen in (het formulier voor de RMC-effectrapportage bij) de Uitvoeringsregeling RMC, zodat zowel kwantitatief als kwalitatief deze groep op termijn beter in kaart kan worden gebracht.

De weinige projecten die nader zijn beschreven, zijn overigens overwegend succesvol te noemen. Alle projecten slagen er minimaal in het aantal beoogde deelnemers te bereiken. De uitstroom naar werk dan wel terug naar (een vorm van) onderwijs is in de meeste projecten hoog. Uit het onderzoek blijkt dat het leveren van maatwerk, samenwerking tussen de verschillende betrokken instanties en persoonlijke aandacht en begeleiding belangrijke voorwaarden vormen voor een effectieve aanpak. Om deze succesfactoren onder de aandacht te brengen van regionale en lokale uitvoerders van het beleid gericht op voortijdig schoolverlaten, zal het onderzoek worden gepubliceerd op de reeds genoemde *internetsite* voortijdig schoolverlaten. Deze is eind 2001 ingrijpend herzien en wordt sindsdien in toenemende mate geraadpleegd.

Codificatie van de RMC-functie

RMC-Wet, Besluit RMC

Op 21 december 2001 is de 'RMC-wet' in werking getreden, waarmee de RMC-functie wettelijk is verankerd in de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO), de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) en de Wet op de Expertisecentra (WEC) (*Stb.* 636). In aanvulling op de Leerplichtwet 1969 zijn scholen hiermee vanaf 21 december 2001 bij wet verplicht ook niet-leerplichtige leerlingen tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie, te melden aan de woongemeente waarna de RMC-functie moet worden ingeschakeld.

De wettelijke bepalingen omtrent de RMC-functie bevatten enkele wijzigingen ten opzichte van het nu vervallen Tijdelijke besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten uit 1995. Zo is de definitie

van een voortijdig schoolverlater aangepast voor wat betreft de duur van het verzuim zonder geldige reden; die is verkort tot 'een aaneengesloten periode van ten minste een maand of een door het bevoegd gezag te bepalen kortere periode'. In feite gaat het echter vooral om een - heugelijke - codificatie van bestaand beleid.

De wettelijke verankering van de RMC-functie is onmiddellijk gevolgd door een algemene maatregel van bestuur, het zogenaamde *Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten* ('Besluit van 7 december 2001, houdende wijziging van de regio-indeling en regels voor de berekening en betaling van de specifieke uitkering voor de regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten'). Dit besluit (*Stb.* 2001, 650) is met ingang van 1 januari 2002 in werking getreden.

De betaling aan de contactgemeenten vindt voortaan twee maal per jaar plaats, achtereenvolgens voor 1 maart en voor 1 oktober. Daarmee is de betaling strikt genomen ontkoppeld van de beoordeling van de jaarlijkse RMC-effectrapportage. Een niet tijdige of niet correcte indiening daarvan kan overigens nog steeds gevolgen hebben voor de bekostiging; in voorkomende gevallen is een latere verrekening mogelijk.

Bij het besluit zijn de RMC-regio's opnieuw vastgesteld, waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met gemeentelijke herindelingen (ook nog per 1 januari 2002).

De inwerkingtreding van de RMC-Wet wordt begeleid door de nodige voorlichting. Scholen die nu wettelijk gehouden zijn ook niet-leerplichtige voortijdige schoolverlaters tot 23 jaar te melden, zullen dit ook consequent moeten doen. Binnenkort zullen daarom alle scholen in het Voortgezet Onderwijs en de Bve-sector een voorlichtingsbrochure ontvangen. Om de brochure het gewenste effect te laten hebben, is de tekst daarvan onderworpen aan een uitvoerige *pretest* onder de doelgroep. De brochure zal een insteekhoesje bevatten om regionale informatie toe te voegen. Sommige RMC-functies zijn al begonnen zich (opnieuw) in de regio te manifesteren door de organisatie van voorlichtingsbijeenkomsten of symposia met al diegenen die plaatselijk of regionaal bij het tegengaan van voortijdig schoolverlaten zijn betrokken.

Uitvoeringsregeling RMC

Naar verwachting zal in april 2002 een ministeriële Uitvoeringsregeling RMC gereed komen. Voor de uitvoeringspraktijk is dit het belangrijkste document, waarin zaken zoals de indieningsdatum en de inrichting van de RMC-effectrapportage geregeld worden.

De inhoud van de regeling is beproven met een klankbordgroep van RMC-functionarissen. Op veler verzoek wordt de indieningsdatum van 1 oktober verschoven naar 1 december; de teldatum voor de bekostiging van leerlingen is ook 1 oktober en men vindt het daarom prettig iets meer tijd te hebben voordat de RMC-effectrapportage moet worden overgelegd.

Voor de inrichting van de rapportage wordt grotendeels gebruik gemaakt van het model (en de toelichtende 'Handreiking') voor 2000/2001, waarbij het kwantitatieve deel wordt uitgebreid met een groot deel van de aanvullende vragenlijst die Sardes hanteert voor de jaarlijkse dieptestudie.

De Uitvoeringsregeling wordt gepubliceerd in het Gele Katern van *Uitleg*, het officiële publicatieblad van OCenW en zal, zoals door mij is toegezegd tijdens het Algemeen Overleg van 3 oktober 2001, ook rechtstreeks aan de Tweede Kamer ter kennis worden gebracht.

Effectiviteit van trajectbegeleiding en nazorg

Tijdens het Algemeen Overleg van 3 oktober 2001 heeft de vaste commissie voor OCenW uit de Tweede Kamer mij gevraagd onderzoek te laten verrichten naar de effectiviteit van de trajectbegeleiding bij de RMC-functies.

Op 18 december 2001 heeft de Algemene Rekenkamer mij aanbevolen een dergelijk onderzoek te laten verrichten in het rapport 'Begeleiding en herplaatsing van voortijdige schoolverlaters' (onder andere op te vragen via een *hyperlink* op de site www.voortijdigschoolverlaten.nl).

In verband hiermee is in december 2001 de opdracht voor het uitvoeren van een dergelijke studie verleend aan het SCO Kohnstamm Instituut in samenwerking met Bureau Sardes. Onderzoeksvragen zijn:

1. Welk type vsv-trajecten en begeleidingsmodellen zijn er te onderkennen?
2. Wat is het succes van de verschillende typen trajecten/trajectbegeleiding op korte en wat langere termijn?
3. Welke (combinaties van) kenmerken van trajecten/trajectbegeleiding zijn van invloed op het succes en welke randvoorwaarden zijn daarbij te onderkennen?
4. Welke succesvolle elementen zijn overdraagbaar naar andere trajecten of - in preventieve zin - naar (regulier) onderwijs?

Tot de beoogde opbrengst behoren, naast het antwoord op bovengenoemde vragen, ook aanbevelingen inzake het kosten/baten vraagstuk van trajecten. Het analyse-model zal worden aangevuld met succesvoorwaarden waarmee de uitvoeringspraktijk zijn voordeel kan doen.

Het rapport 'Succes in soorten en maten: een verdiepende studie naar het rendement van vsv-trajecten en begeleidingsmodellen' wordt in juni 2002 opgeleverd en zal de Kamer worden toegezonden.